

Súd: Mestský súd Košice
Spisová značka: 85P/4/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7124200570
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Gazdagová
ECLI: ECLI:SK:MSKE:2024:7124200570.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Košice sudkyňou JUDr. Andreou Gazdagovou vo veci starostlivosti súdu o maloletého A. B., nar.X.X.XXXX, trvale bytom C., D. E. C., t.č. umiestneného v F. G. A. H. I. J. E. D., zastúpeného v konaní kolíznym opatrovníkom Úradom sociálnych vecí a rodiny v Košiciach, dieťa rodičov matky H. I., nar.XX.XX.XXXX a otca K. B., nar.XX.XX.XXX, obaja bytom C., D. E. C., v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia na dočasné zverenie maloletého dieťaťa a o nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

- N a r i a ě u je u maloletého A. B., nar.X.X.XXXX ústavnú starostlivosť.
- U m i e s t ň u je maloletého A. B., nr.4.7.2011 do zariadenia F. G. A. H. I. J. E. D., B. XX/XXX, XXX XX J. E. D..
- Matka je p o v i n n á prispievať na maloletého A. mesačne výživným vo výške 30% životného minima určeného zákonom č.601/2003 Z.z. o životnom minime v platnom znení, vždy do 20. dňa v každom mesiaci vopred, na účet zariadenia, v ktorom bude maloletý umiestnený, počnúc právoplatnosťou výroku I. tohto rozsudku.
- Otec je p o v i n n ý prispievať na maloletého A. mesačne výživným vo výške 30% životného minima určeného zákonom č.601/2003 Z.z. o životnom minime v platnom znení, vždy do 20. dňa v každom mesiaci vopred, na účet zariadenia, v ktorom bude maloletý umiestnený, počnúc právoplatnosťou výroku I. tohto rozsudku.
- R u š í neodkladné opatrenie nariadené uznesením Mestského súdu Košice, sp. zn. 85P/4/2024 zo dňa 15.1.2024, ktorým bol maloletý A. B., nar.X.X.XXXX zverený do dočasnej starostlivosti F. G. A. H. I. J. E. D. a to počnúc právoplatnosťou výroku I. tohto rozsudku.

odôvodnenie:

- Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice podal na tunajší súd dňa 11.1.2024 podnet na začatie konania na nariadenie ústavnej starostlivosti u maloletého A. B., nar.X.X.XXXX, spolu s podnetom na nariadenie neodkladného opatrenia na zverenie maloletého dieťaťa do dočasnej starostlivosti zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, z dôvodu dlhodobých výchovných problémov u maloletého.
- Uznesením Mestského súdu Košice, sp.zn. 85P/4/2024 zo dňa 15.1.2024 bolo začaté konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti.
- Uznesením Mestského súdu Košice, sp.zn. 85P/4/2024 zo dňa 15.1.2024, bol maloletý A. B., nar.X.X.XXXX zverený do dočasnej starostlivosti F. G. A. H. I. J. E. D..

4. Súd konal a rozhodol v neprítomnosti rodičov maloletého dieťaťa, ktorí boli na pojednávanie riadne a včas predvolaní. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so závermi správy ÚPSVaR v Košiciach, s listinnými dôkazmi obsiahnutými v spise, s obsahom spisov tunajšieho súdu K3-9P/224/2019, K3-19P/56/2022, K3-21P/185/2022 a zistil tento stav vo veci:

5. Maloletý A. sa narodil z družobného pomeru rodičov, matky H. I., nar. XX.XX.XXXX a otca K. B., nar. XX.XX.XXXX. Z tohto družobného pomeru pochádza 9 detí – D. B., nar. XX.X.XXXX, K. B., nar. XX.X.XXXX, J. B., nar. XX.X.XXXX, A. B., nar. XX.XX.XXXX, A. B., nar. X.X.XXXX, K. B., nar. XX.X.XXXX, A. B., nar. X.X.XXXX, H. I., nar. XX.X.XXXX a L. B., nar. XX.XX.XXXX. Otcovstvo k maloletej H. nebolo doposiaľ určené. Maloletý A. bol spolu so súrodencami J., A., A., K. a H. uznesením Okresného súdu Košice - okolie, sp.zn.: XXXXXX/X/XXXX zo dňa 19.1.2017, právoplatným dňa 10.2.2017, zverený do dočasnej starostlivosti Detského domova M., N. X. Umiestnenie J. sa nepodarilo zrealizovať, nakoľko sa v čase umiestnenia nezdržoval na adrese trvalého bydliska ani v okolí bydliska.

6. Uznesením Okresného súdu Košice - okolie, sp.zn.: XX/XX/XXXX zo dňa 23.5.2018, právoplatným dňa 24.7.2018 bolo maloletým deťom A., A., A., K. a H. uložené výchovné opatrenie na účely zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov pobytom v zariadení Detský domov M., N. X po dobu 6 mesiacov od právoplatnosti uznesenia. Týmto uznesením bolo u J. zrušené uznesenie zo dňa 19.1.2017, sp.zn.: XXXXXX/X/XXXX.

7. Uznesením Okresného súdu Košice - okolie, sp. zn.: XX/X/XXXX zo dňa 20.3.2019, právoplatným dňa 2.4.2019 bolo maloletým deťom A., A., A., K. a H. opakovane uložené výchovné opatrenie na účely zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov pobytom v zariadení F. G. A. H. I. M., N. X po dobu 6 mesiacov od právoplatnosti uznesenia. Výchovné opatrenie však nespĺnilo svoj účel, nakoľko deti boli počas trvania výchovného opatrenia na dlhodobom povolenom vzdialení od apríla 2019. Deti boli prihlásené do J. O. P. Q. D. E. C. a zároveň mali zabezpečenú zdravotnú starostlivosť u detského pediatra v D. E. C.. Deťom sa spočiatku doma darilo dobre, chodili pravidelne do školy, po čase však začali zanedbávať povinnú školskú dochádzku a mali neospravedlnené hodiny. Rodičia neboli schopní zvládnuť starostlivosť o deti, deti rodičov nerešpektovali, odmietali chodiť do školy. Z uvedeného dôvodu sa deti v júni 2019 vrátili späť do F. G. A. H. I.. Na základe týchto skutočností boli maloleté deti zverené do dočasnej starostlivosti F. G. A. H. I. M. - N., neodkladným opatrením, uznesením Okresného súdu Košice - okolie, sp. zn.: XX/XXX/XXXX zo dňa 17.9.2019, právoplatným dňa 19.10.2019. A. sa však po uplynutí výchovného opatrenia vrátila do rodinného prostredia z dôvodu ukončenia povinnej školskej dochádzky. Následne bolo uznesenie Okresného súdu Košice - okolie, sp. zn. XX/XXX/XXXX, zo dňa 17.9.2019 zrušené a konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti, vedené na Okresnom súde Košice – okolie, pod sp.zn. XX/XXX/XXXX bolo zastavené, z dôvodu, že nariadenie ústavnej starostlivosti by malo u detí negatívny dopad na ich ďalší emocionálny vývin. V marci 2020 sa deti vrátili do rodinného prostredia.

8. V októbri 2020 bolo tunajšiemu úradu oznámené záškoláctvo u maloletého K. a A.. Následne v januári 2021 bolo tunajšiemu úradu oznámené aj záškoláctvo u maloletého A.. Z tohto dôvodu bola rodine na základe odporúčania sprostredkovaná pomoc v F. G. A. H. I. D., ktoré v spolupráci s úradom vykonávalo opatrenia zamerané na oblasť rozvoja a upevnenia rodičovských kompetencií a spôsobilostí v rámci vhodného prístupu k výchove a starostlivosti o maloleté deti s cieľom zlepšiť plnenie povinnej školskej dochádzky školopovinných detí A., K. a A. a posilnenia osobnej zodpovednosti. Formou ambulantnej a terénnej sociálnej práce sa poskytovala pomoc a podpora v oblasti rozvoja a upevnenia rodičovských kompetencií a spôsobilostí v rámci vhodného prístupu k výchove a starostlivosti o maloleté deti s cieľom zlepšiť proces plnenia povinnej školskej dochádzky, prejavovať záujem o študijné výsledky maloletých detí, podporovať ich v domácej príprave na vyučovanie, zabezpečiť účasť rodičov na triednych aktivitách, zaistiť aktívnu spoluprácu rodičov so školou. Záverečná správa z F. G. A. H. I. D. bola dňa 23.12.2021 doručená na tunajší úrad s vyjadrením, že dňom 31.12.2021 ukončujú spoluprácu s rodinou, nakoľko rodina nemá záujem o nápravu.

9. Tunajší úrad opakovane vykonával sociálne zisťovanie v mieste aktuálneho pobytu maloletých detí, kedy bol s matkou maloletých detí vykonaný pohovor v súvislosti s riadnym plnením si rodičovských povinností, s dôrazom na dodržiavanie pravidelnej školskej dochádzky maloletých detí, zabezpečenie starostlivosti o maloleté deti. Dňa 06.09.2022 bolo vykonané sociálne zisťovanie v mieste bydliska, maloleté deti K. a A. neboli v škole. Maloletý K. fetoval, bol drzý, pohľad mal neprítomný. V rámci

rozhovoru uviedol, že on sa nikoho nebojí, kľudne ho možno umiestniť do F. G. A. H. I.. Maloletý A. taktiež bol drzý a vykrikoval po rómsky. Obyvatelia rómskej osady, kde rodina žije, uviedli, že matka nezvláda ich výchovu, maloleté deti K. a A. dennodenne požívajú omamné látky.

10. Z uvedených dôvodov úrad posúdil životnú situáciu maloletého A. a maloletého K. s vysokou mierou ohrozenia a maloletý A. bol neodkladným opatrením, uznesením Okresného súdu Košice - okolie, sp.zn.: 21P/124/2022 zo dňa 13.9.2022, zverený do dočasnej starostlivosti F. G. A. H. I. J. E. D., maloletý K. bol neodkladným opatrením, uznesením Okresného súdu Košice - okolie, sp.zn.: XXX/XXX/XXXX zo dňa 13.9.2022, zverený do dočasnej starostlivosti I. F. R..

11. Maloletému K. bolo rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie, sp.zn.: XXX/XX/XXXX zo dňa 5.6.2023, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 9.7.2023, uložené výchovné opatrenie na účely zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu a zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov u maloletého dieťaťa a to pobytom v I. F. R., na dobu 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku.

12. Maloletému A. bolo rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie, sp.zn.: XXX/XXX/XXXX zo dňa 5.6.2023, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 25.7.2023, uložené výchovné opatrenie na účely zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu a zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov u maloletého dieťaťa a to pobytom v F. G. A. H. I. J. E. D., na dobu 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku. Z dôvodu, že uložené výchovné opatrenie nespĺnilo svoj účel, bol maloletý A. uznesením Mestského súdu Košice, č.k. XXX/X/XXXX zo dňa 15.1.2024, zverený do dočasnej starostlivosti F. G. A. H. I. J. E. D..

13. Maloletému K. bolo dňom 9.1.2024 ukončené poskytovanie starostlivosti v I. F. R.. Maloletý K. bol počas letných prázdnin 2023 uvoľnený na pobyt k rodičom, po skončení pobytu sa však do zariadenia nevrátil, ostal u svojich rodičov v osade na C. N., kde pravidelne fetuje a bol obvinený z priestupku proti majetku podľa ust. § 50 ods. 1 zák.č. 372/1990 Zb. o priestupkoch.

14. Rodina maloletého A. obýva chatrč, rozmerovo menšiu, v ktorej sa nachádza piecka na tuhé palivo, ktorá slúži na vykurovanie a prípravu stravy, 3 postele a komoda na veci osobnej potreby. Elektrina nie je zavedená, vodu rodina odoberá z miestnej studne. Hygiena domácnosti je vedená na úrovni zodpovedajúcej spôsobu života v rómskej osade. Matka z úrovne tunajšieho úradu poberá prídavky na 3 deti vo výške 180 eur mesačne, otec z úrovne tunajšieho úradu poberá dávku v hmotnej núdzi vo výške 221 eur mesačne. Rodičia majú v starostlivosti jedno školopovinné dieťa, mal. H. I., nar. XX.X.XXXX. Zo správy Základnej školy, ktorú maloletá H. navštevuje vyplýva, že rodičia so školou nespôpracujú, neprejavujú žiadny záujem o výchovno-vzdelávacie výsledky dieťaťa. Osobná hygiena žiačky je nedostatočná, nosí špinavé šaty, je často neumytá a neučesaná. Rodičia sú mesačne upovedomení o zanedbávaní povinnej školskej dochádzky dcéry. Maloletá H. vymeškala v školskom roku 2023/2024 ku dňu 25.1.2024: 177 ospravedlnených hodín a 89 neospravedlnených hodín.

15. ÚPSVaR v Košiciach je toho názoru, že návrat maloletého A. do rodinného prostredia toho času nie je možný. Pomery v rodine sa nezmenili, a spôsob života rodiny nie je vhodným vzorom pre maloletého A., nakoľko v minulosti spolu s bratom K. užíval omamné látky a nechodil do školy. Je tu teda dôvodná obava, že po návrate maloletého A. do rodinného prostredia sa u neho vyskytnú také výchovné problémy, aké vykazoval pred umiestnením do zariadenia. Aj počas jarných prázdnin, kedy bol maloletý A. uvoľnený na pobyt k rodičom, bol tunajším úrad videný, ako fetuje. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam navrhuje ÚPSVaR Košice súdu, aby po prevedení dokazovaní nariadil maloletému A. B., nar. X.X.XXXX ústavnú starostlivosť v F. G. A. H. I. J. E. D. a rodičom maloletého dieťaťa uložil prispievať na výživu maloletého dieťaťa sumou rovnajúcou sa 30 % životného minima na jedno nezaopatrené dieťa, určené zákonom č. 601/2003 Z.z. o životnom minime v platnom znení vždy do 20. dňa toho ktorého mesiaca vopred zariadeniu na výkon rozhodnutia súdu, počnúc právoplatnosťou rozsudku.

16. Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

17. Podľa § 54 ods. 4 Zákona o rodine, súd môže výnimočne nariadiť ústavnú starostlivosť aj vtedy, ak jej nariadeniu nepredchádzali iné výchovné opatrenia. Výnimočnosť prípadu a neúčelnosť iného výchovného opatrenia musí byť preukázaná.

18. Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti súd vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na citové väzby maloletého dieťaťa k súrodencom a na ich zachovanie.

19. Na základe vykonaného dokazovania a zisteného stavu súd dospel k záveru, že v danom prípade sú splnené podmienky uvedené vo vyššie citovaných zákonných ustanoveniach a vzhľadom k tomu, že je dôvodná obava, že po návrate maloletého A. do rodinného prostredia sa u neho vyskytnú opätovne také výchovné problémy, aké vykazoval pred umiestnením do zariadenia, nie možný návrat maloletého A. do rodinného prostredia. Maloletý A. má zabezpečené miesto v F. G. A. H. I. J. E. D..

20. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

21. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona.

22. Vzhľadom k tomu, že v konaní nebolo preukázané, že by možnosti, schopnosti a majetkové pomery u rodičov maloletého dieťaťa odôvodňovali určitý výživný vo väčšom rozsahu ako vo výške 30 % životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa, ktorým je povinný prispievať každý rodič bez ohľadu na možnosti, schopnosti a majetkové pomery, súd zaviazal rodičov maloletého k plateniu výživného, a to na účet zariadenia, v ktorom bude maloletý A. umiestnený, v zákonom stanovenej vyššie uvedenej minimálnej sume, mesačne, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

23. Podľa § 81 ods.1 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

24. Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené.

25. Keďže maloletý A. bude umiestnený do zariadenia F. G. A. H. I. J. E. D., budú rodičia maloletého povinní určené výživné platiť na účet tohto zariadenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Mestský súd Košice.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 CSP) podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť iba dôvodmi uvedenými v § 365 ods.1 CSP:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
 - b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
 - c) rozhodoval vylúčený sudca, alebo nesprávne obsadený súd,
 - d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
 - e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností
 - f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
 - g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany, alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
 - h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.
- Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP)
- Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62ods. 2 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.